

ПРОТОКОЛ

ОТ

Регионално обществено обсъждане на проект на План за действие за малкия креслив орел в България, за периода 2018 – 2027 г.

Място на провеждане: гр. Бургас, зала на РДГ Бургас

Дата на провеждане: 09.11.2017 г.

Участници: Съгласно приложен списък на участниците (Приложение), към настоящия протокол

Водещ срещата: Димитър Плачийски

Изготвил протокола: Ваня Рътарова

Начало на обсъждането: 13.05 ч.

Д. Плачийски: Открива обсъждането и дава предложения за начина на провеждането му. Предложението включва: **(1)** Първоначално представяне на проект на план за действие за малкия креслив орел в България, посредством предварително подготвена презентация, в частите му: основание за разработване; основни стъпки при разработване на плана; цели на плана за действие; природозащитен и законов статус; биология, екология и разпространение на вида (основни сведения за вида в страната); заплахи и лимитиращи фактори и предприети мерки за опазване на вида. **(2)** Провеждане на дискусия върху представената информация, изказване на мнения от участниците, представяне на предложения за промяна и допълнения на текстовете и информацията в представените части. **(3)** Представяне на частите: необходимими природозащитни действия; мониторинг върху изпълнението на плана и времева рамка и бюджет, чрез разглеждане на конкретните текстове и таблици в проекта на план за действие. Паралелно с представяне на информацията от плана ще бъдат представени и коментари и предложения за изменение и допълнение на представените мерки в хода на проведените 2 регионални обсъждания. **(4)** Провеждане на паралелна дискусия върху представената информация, касаеща планирането, изказване на мнения от участниците, представяне на предложения за промяна и допълнения на текстовете и планираните мерки в представените части.

При наличие на въпроси или неясни текстове, същите могат да бъдат обсъждани в хода на представянето на проекта на плана – стегнато и конструктивно.

Така направеното предложение за представяне и обсъждане на проекта на План за действие за малкия креслив орел в България, е прието от всички участници в обсъждането.

Д. Плачийски: Представя проект на План за действие за малкия креслив орел в България, в частите му: основание за разработване; основни стъпки при разработване на плана; цели на плана за действие; природозащитен и законов статус; биология, екология и разпространение на вида (основни сведения за вида в страната); заплахи и лимитиращи фактори и предприети мерки за опазване на вида.

инж. Д. Нанчев / ЛРД „Гларус“: След представяне на основната и второстепенни цели прави общ коментар, относно липсата на представители на всички заинтересовани страни на обсъждането

– животновъди, туристи, офроуд любители, гъбари и т.н. Ролята на местните хора не е описана никъде в плана.

Д. Плачийски: Дава информация по общия коментар. Регионалните обсъждания на проекта на План за действие за малкия креслив орел се правят по инициатива на ИАГ и БДЗП, с оглед получаване на конструктивно коментари от широк кръг заинтересовани страни за подобряване на плана. Тези обсъждания не са задължителни и се правят по-скоро по изключение. Организирант се 3 регионални обществени обсъждания. Поканата е публикувана в публичното пространство и са поканени всички страни, идентифицирани като заинтересовани.

Относно направеното предложение, Д. Плачийски отбелязва, че проекта на план е разработен при стриктно спазване на съгласувано от МОСВ задание за разработване на плана. Отбелязва, че в самия документ, са представени текстове относно връзката на планираните мерки с други действащи нормативни документи.

инж. Д. Нанчев / ЛРД „Гларус“: Въпроси във връзка с главната цел на проекто-плана. Сега състоянието на вида като нестабилно ли е оценено? Какво значи стабилно състояние на вида? Каква е бройката двойки орли в България, която се цели да бъде постигната в края на плана?

Д. Плачийски: Главната цел визира постигане на стабилно състояние на вида на популационно ниво. В момента някои локални популации са стабилни и нарастващи, други (например в източната част на Странджа) бележат драстичен спад, за трети липсват информация. „Стабилно състояние“ е термин и означава, че за определен период от време числеността и разпространението на вида на популационно ниво се запазват в определени граници, с възможно минимални флуктуации.

Следва дискусия относно популационния праг, който може да достигне вида, с представяне на някои примери и тълкувания от екологията.

инж. Д. Нанчев / ЛРД „Гларус“: При повишаване на една популация над нормалното вече се отключват в генетиката на животните автоимунни заболявания, които свеждат размера на популацията отново до минимум и могат да я ликвидират. Каква трябва да е бройката на малкия креслив орел да не се достигне до сукцесия.

С. Узунов/БФБ: Тук става въпрос за консервационно значими видове с ниски числености, при които достигането на високи прагови стойности в размера на популациите е практически много трудно.

Н. Каравасилев/СЛР „Лебед“ – Бургас: Посочват се цифри, които какво значат – например 100 птици в ято през 1964.

С. Узунов/БФБ: Това са данни за установена численост на мигриращи екземпляри. Като говорим за популация, визираме размножаващи се птици.

Д. Плачийски: Направеното предложение за включване на конкретни индикативни стойности за числеността на двойките от вида, която се цели с реализирането на плана, е конструктивно и ще бъде предложено за обсъждане и включване в проекто-плана.

Д. Нанчев: При представяне на данни за редукцията на числеността на вида в източните части на Странджа, най-вероятно поради увеличаване на лесистостта и намаляване на откритите пространства, коментира че това е било някога преди години.

Д. Плачийски: Така е, но ефекта продължава да съществува

Д. Нанчев: Къде са данните за гнездата? Кога е правено проучването, преди облистването на гората или след и кой е направил проучването физически в района на ДГС Царево?

Д. Плачийски: Проучванията са базирани на научно обоснована методика. Провеждат се на два етапа – преди облистването на гората за идентифициране на гнезда и след облистването на гората – за определяне на видовата принадлежност на птиците, заемащи гнездата.

В. Рътарова: Проучванията и мониторинговите програми върху разпространението на вида и гнездовия успех са правени за период от 3 години от 2013 г.

Д. Плачийски: Проучванията са правени от експерти. Посочва имена. За всяко от гнездата са снети GPS координати. Всички гнезда, с точни географски координати, с отдели и подотдели, са предоставени на съответните РДГ с приемо-предавателни протоколи.

Н. Каравасилев/СЛР „Лебед“ – Бургас: Ако ги изискаме по ЗДОИ могат да ни ги предоставят.

В. Рътарова: Не само те, БДЗП също може да ги предостави, а ако има желание може съвместно да се посети всяко едно от местата, в това число с участието на експертите, които са направили проучванията. Всички гнезда с координати и таксационни описания на подотделите са качени и в междинен доклад, представящ работата по проекта – като приложения.

Д. Нанчев: За какво се получават тези въпроси, в един момент се представя, че популацията намалява, в следващия се посочва, че има 560 дв.

В. Рътарова: Никъде в плана не се твърди, че популацията намалява. Намалението е коментирано за определени територии.

Д. Нанчев: Прави коментар, че данните за климатичните промени са спорни и в много случаи спекулативни.

Д. Плачийски / В. Рътарова: Коментирани са данни, касаещи влиянието на екстремни климатични явления върху вида. Съгласно утвърденото задание, факторът следва да бъде разгледан и това е направено въз основа на данни от налични научни публикации. Ако са налице публикации, в които се твърди обратното на това, което е отразено в проекта на плана, данните от тях също могат да бъдат включени.

Д. Нанчев: Във връзка с въздействието на пожарите, коментира че пожарите да влияят положително на хранителната среда и на качеството на местообитанието.

Д. Нанчев: Във връзка с идентифицираната заплаха за премахване на дървесна и храстова растителност, коментира, че на определени места това е от полза, т.е. трябва да има диференциация.

Д. Плачийски: Текстът не се отрича, необходимостта от поддържане и възстановяване на постоянно затревени площи, а по-скоро се коментират крайности в управлението – оставяне без поддръжка от една страна и премахване на дървесната и храстова растителност на 100% от друга страна. Визират се и начините, по които се осъществява управлението.

Д. Нанчев: Влиянието на фактора браконьерски отстрел е завишено с оглед на данните предоставени в проекто-плана.

Д. Плачийски: Уточнява, че липсата на данни и проведени целенасочени проучвания не означава, че влиянието на фактора не е значимо. Дава пример за мащаба на влиянието на фактора върху Царския орел, който е много по-рядък.

К. Петков/ТП ДГС Бургас: Какво се има в предвид под отстрел?

В. Рътарова: Има се в предвид браконьерски отстрел.

К. Петков: Дава предложение да се запише като браконьерство, без отстрел.

С. Узунов: Браконьерството може да бъде залавяне, събиране на яйца и т.н.

Н. Каравасилев: Частта трябва да се казва „Браконьерство“, а след това с тирета да се изброят отстрел, отравяне и т.н.

Д. Плачийски: Предлага от текста, касаещ използването на отровни примамки, да бъдат премахнати ловците, тъй като липсват данни в тази насока.

Д. Нанчев / Н. Каравасилев: Ловците никога няма да използва отровна примамка, защото използват кучета, които също могат да се отровят.

Д. Нанчев: При представяне на частта – социално-икономически фактори от управляем характер, коментира, че коментирането на заплахата – масово използване на дърва за огрев не е сериозно.

Д. Плачийски: Това е заплахата, която е идентифицирана и разписана от страна на експерти от ИАГ, въз основа на данни и статистики, с които те разполагат и работят и в тази връзка е актуална и сериозна.

В. Рътарова: Представя мерките за опазване на вида и местообитанията му реализирани до момента в обхвата на проект „Горите на орела“, изпълняван от ИАГ в партньорство с БДЗП.

К. Петков: Изразява лично мнение. Препоръчва това, което ще коментира да бъде променено/отразено в текста на проекто-плана. В частта *„Загуба и разрушаване на гнездови местообитания“ – Отсичане на дървета с гнезда* се представя случай от ДГС Елхово. Така представената информация / проблем директно кореспондира с професионалната квалификация и начина на работа на стопанството. Предвид личните си впечатления не смята, че това е вярно. Тези дървета (с гнезда маркирани за сеч) не са отсечени, а напротив служителите са наградени по проект „Горите на орела“ за това, че не са отсечени. Това, че дърветата са маркирани, не значи че са отсечени. Коментирането на професионалните действия на колегията е недопустимо за един план. Нещо повече, един път се казва, че няма подзаконовни нормативни актове, които да опазват гнездата на хищните птици, а след това се споменава, че служителите не ги познават. Предлага текста на целия абзац да отпадне. Например при разглеждане на пожарите като заплахата не се коментира, какви са причините – непознаване на закона и т.н. В един план не бива да се коментира професионалната компетентност, особено с конкретен пример.

С. Узунов: Не е съгласен с направеното предложение. В закона (Закон за биологичното разнообразие) ясно е записано, че за видовете предмет на защита не следва да се увреждат или унищожават местообитанията. В конкретния случай дървото не е отсечено, но факта че е маркирано показва пропуски. Предлага да се прецизира причината за маркирането. Маркирането не е отсичане, но е стъпка в тази насока. Ако сега е видно, следващият път може и да не бъде.

К. Петков: Посочва, като причината за маркиране на дървета с гнезда – маркирането се извършва в период, когато дърветата са облистени.

В. Рътарова: Коментира, че въпросния текст/коментар в проекто-плана не е критика към горската колегия. Проблема по-скоро е липса на актуална и достъпна информация за местоположението на гнездата.

Д. Нанчев: Конкретен въпрос за Странджа по отношение идентифицираната заплаха – загуба на тревни местообитания. Да се установи, кое е полезното и кое вредното? Вредно ли е да се отстраняват храстите и младияка, който се е самозалесил на някогашните ниви или в вредно, защото се унищожава храстова растителност? Представения текст отразява реалността преди години т.е. следва да се осъвремени като се представи съвременното състояние. Поречията на реките (Велека, Караагач, Трионска, Илиева) се почистват. В момента започва животновъдство.

В. Рътарова: Смятаме ли, че наистина самозалесилите се територии са възстановени до голяма степен? Лесистостта на Странджа е 98%. Тези територии следва да се поддържат.

Д. Нанчев: Да, в момента се отварят и поддържат. Въпроса е създават ли се хранителни хабитати за малкия креслив орел.

И. Камбуров/ПП „Странджа“: За всички страни е ясно, че следва да се почистват пасищата, въпроса е в начина, по който се прави. Има добри практики, които следва да се прилагат – свързани с оставяне на мозаечно разположена храстова растителност и др.

Д. Плачийски: Не се създават, по-скоро се увреждат хранителните местообитания на вида.

С. Узунов: Прави бележка за по-конструктивно и стегнато коментиране на представяните текстове по-същество. Проекта на план за действие засяга управлението на популацията и местообитанията на вида на национално ниво, а не само в източната част на Странджа.

Д. Плачийски: Представя информация за механизмите насърчаващи управлението на откритите пространства и идентифицираните проблеми в тази насока. Акцентиращ върху неприлагането на оценка за съвместимост на земеделски дейности, които в същото време имат силно отрицателно въздействие върху видовете предмет на опазване в Натура 2000 зоните и техните местообитания.

В резултат на проведената дискусия е постигнато съгласие, че следва да бъдат възстановявани (от навлизане на горите) и управлявани откритите пространства, но следва да се постигне баланс по отношение на премахването/запазването на храстова и дървесно-храстова растителност, а използваната техника и периодите за работа да бъдат съобразени с екологията на видовете предмет на опазване в зоните.

С. Узунов: Процедурата по ОС се реализира по документи, в по-големия процент от случаите не се прави проверка на терен, за да се констатира реалното състояние на земите. Така реално затревени площи, които са местообитания на видове предмет на опазване, ако по документ са орни земи, те спокойно могат да бъдат разорани.

К. Петков: Дава коментар по мярка 7.1.6. *“Да се въведат промени в Закона за администрацията и Закона за горите, определящи обстоятелствата, при които даден служител в горската система не може да заема повече или за определен период от време определена длъжност при доказани извършени нарушения и корупция”*

Текстът е излишен в плана, обиден за колегията и се предлага да отпадне. Сега действащото законодателство предоставя възможност за прилагане на предложените санкции. Възниква и

въпроса, какво отношение имат към плана служители от лесозащитни и семеконтролни станции, че да им се налагат такива санкции.

Коментар по мярка 7.2.2. *„Ограничаване на безпокойство в радиус от 300 m около активни гнезда на малки кресливи орли по време на размножителния период, причинено от туризъм, горскостопански, селскостопански, рекреационни и други дейности“*

Това не може да стане. Как точно ще се случи? Така записан този текст е в несъответствие с точка 7.1.8., която гласи *„При изготвянето на ГСП и програми да се включва информация за местоположението на гнезда на грабливи птици в таксационните описания на съответните подотдели и да се ограничи реализирането на горскостопански дейности в тях (или в буфер от 100 m около гнездото)“* т.е. има разминаване в размера на буфера.

В. Рътарова: Няма разминаване. Дейност 7.2.2. и буфера от 300 м., касае ограничаване на дейности в рамките и единствено на размножителния период, когато птиците са по-уязвими. След гнездовия период ограничението отпада.

К. Петков: Коментар по дейност 7.5.5. *“Да се осигури превръщане на издънковите дъбови гори в семенни в ключови места за малкия креслив орел”*. Изказва предположение, че ключовите места са тези около гнездата. С оглед на дейността, ограничаващи горско-стопанските дейности в радиус 100 м. около гнездата, тази дейност не може да бъде реализирана.

Д. Плачийски: Прави разяснение, че под ключови места се разбира защитените зони, в които малкия креслив орел е предмет на опазване.

К. Петков: Следва да се прецизира в текста, че значи това. Да се погледнат трите точки, да се изведе най-важното от тях и да се поставят така, че да изпълняват една обща цел.

К. Петков: В приложенията към плана има представени предложения за горско-екологични дейности, които също са в конфликт с казаното до тук. Горско-екологичната дейност цели забрана за ползване около гнездата, а в същото време се цели превръщане на издънковите дъбови гори в семенни, което изисква провеждане на сечи.

К. Петков и Д. Нанчев: По отношение на допълнителната горско-екологична дейност, касаеща лова се изказва мнение, че в размножителния период 1 април – 1 август, няма никакъв лов. Прави допълнение, че ловът, който евентуално може да се развие в този период е лов на хищници. Спецификата на лова през този период по никакъв начин не влияе върху вида.

В. Рътарова: Представя компенсаторния и доброволен характер на дейността. Конкретно за ова е и допълнителна опция – кандидата може да я избере или не, в зависимост от условията на територията, която управлява.

Д. Нанчев: Лова на хищник се практикува в открити територии, а не в гората, защото няма видимост.

К. Петков: Определя като основна слабост на плана липсата на текст разписващ, връзката му с други действащи нормативни документи и съвместното му изпълнение с тях. По конкретно представя 2 направления – за безпокойство са коментирани много аспекти, които са верни, но не е коментирано едно основно за Източна Стара планина и Странджа, а това е, че свободното пасищно отглеждане на Източно-балканска свиня и нейните кръстоски е регламентирано с

наредба (т.е. законоустановена) и няма как един план за действие да промени това. Идеята е че с поставяне на буфер 300 м. няма как да се ограничи пашата на дива свиня, която е безпокойство.

С. Узунов: Отбелязва, че Закона за биологичното разнообразие е значително по сериозен нормативен акт от коментираната наредба за Източно-балканската свиня и в тази връзка, наредбата следва да е съобразена с него.

К. Петков: Прави предложение да се добави глава за връзка с други действащи нормативни документи и да се опише взаимодействието с тях или начините, по които се изпълняват неговите дейности трябва да бъдат съобразени с останалите действащи нормативни документи или специални закони.

В плана е посочено, че трябва да не се безпокоят птиците в радиус от 300 м, но там където минават линейни обекти - водопроводи, електропроводи, обекти за националната сигурност и др. трябва да се водят сечи и плана не може да ги спре. Как ще се спрат прокарването на нови пътища, извоза на дървесина и др. Никъде в плана не се казва как той ще си взаимодейства с нормативните документи – специални закони, уреждащи тези дейности.

Д. Плачийски: Този план дава насоки какви мерки следва да бъдат прилагани за опазване на вида и местообитанията му, но няма характер на закон и наредба. Естествено е че прилагането на мерките по него следва да е съобразено с нормативни документи. Не се предполага, че заради гнездо на двойка, може да се застраши националната сигурност. За да се запише, взаимодействието на плана с предлаганите документи следва да се знае местоположението на всяко едно гнездо в страната, да се знае какво е планирано за конкретната територия или какво ще бъде планирани и реализирано в района. Тези връзки и процедури за уредени от закони и наредби като ЗООС, ЗБР и др. – ОВОС, ОС, ЕО и т.н. Следва да се отбележи, че дейностите в основната си част касаят ограничения, а не забрани.

В. Рътарова: Връзката с други действащи нормативни документи със сигурност ще бъде добавено като текст.

Провежда се дискусия, относно влиянието на Източно-балканската свиня.

Д. Плачийски: Що се отнася до наредбата и самото свободно пасищно отглеждане на източно балканската свиня в Източна Стара планина и Странджа, до този момент не са идентифицирани като заплаха или лимитиращ фактор, но ще бъдат предложени за дискусия на авторския колектив.

Н. Каравасилев: Източно-балканската свиня се храни основно с полевка, която е и основна храна за орела т.е. конкуренция.

Следва дискусия по редица от въпросите, които са обсъдени вече и дискусия върху прилагането на плана – кой го прилага, има ли задължителен характер, роля на институциите., финансиране на заложените мерки и др.

Д. Нанчев: Предлага да отпадне текст от проекта на план, който касае ограничение/забрана за ловуване по време на миграция. Касае се за мярка 7.2.8.

С. Георгиев / РИОСВ Бургас: Към проекто-плана има ли бюджет?

В. Рътарова: Да, качен е в интернет, на сайта на проекта заедно с другите документи. Посочва мястото и документите. Бюджета съдържа и времева рамка и ориентира, кои са отговорните за изпълнението институции.

С. Георгиев / РИОСВ Бургас: Предлага мярката „*Да се изгради единна национална система за наблюдение, ранно откриване и оповестяване на горски пожари, да се засили контрола по прилагане на забраната за палене на стърнища, както и повишаване на капацитета за гасене на пожари*“ да отпадне. Тази дейност е национален приоритет и се реализира независимо от прилагането на плана за малкия креслив орел. Изграждането на системата се реализира от ИАГ, за да не се припокриват стопанствата.

Г. Стоянова / РИОСВ Бургас: Предлага мярка 7.1.14. „*Да се въведе забрана за изграждане на фотоволтаични централи в наличните хранителни местообитания на вида в радиус от 1 km около гнездата му, посредством заповедите за обявяване или планове за управление на ключовите за малкия креслив орел защитени зони*“ да отпадне, тъй като вече фигурира в в Националния план за действие за енергия от ВЕИ.

Д. Плачийски: Във връзка с проведените дискусии, уточнява пак, че мярка 7.2.2. касае ограничаване на безпокойството съобразно спецификите на територията, вида и степента на въздействие на заплахите. Може да се касае за поставяне на информационни табели, на други места може да се приложи отклоняване на пътека или временно спиране използването на даден участък от горски път, докато птиците загнездят и т.н.

Във връзка с проведената дискусия в текста на плана следва да се даде дефиниция за ключово за вида място или да се конкретизира какво значи ключово място в конкретния текст.

С. Узунов: Основен приоритет следва да бъде изготвянето на методика за оценка на кумулативния ефект

Г. Стоянова: При мярка 7.3.6 „*Да се разработи механизъм за обмяна на информация за застрашени видове и местообитания между ИАГ и ИАОС*“ по-конкретно да се посочи какъв да е този механизъм.

Д. Плачийски: Предоставя информация, че писмени становища могат да бъдат изпращани до две седмици. Обръща се към участниците да бъдат активни и да изпращат становища.

15.40 ч. Край на общественото обсъждане

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ

БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО ЗА ЗАЩИТА НА ПТИЦИТЕ

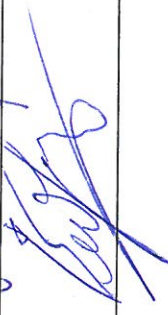
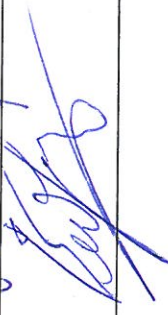
Проект „Опазване на ключови горски местообитания на малкия креслив орел (Aquila pomarina) в България”

LIFE12 NAT/BG/001218

Списък на присъстващите

Регionalно обществено събрание на План за действие за ИКО
на
ДАТА: 09.11.2011г., гр. Бургас

№	Имена	Институция	E-mail	Подпис
1.	Ивайло Назаров	ТМ „ДТС Кастъ”		
2.	Дана Въргова	БРЗН	vana.istorova@bvrp.bg	
3.	инж. Димитър Ганев	ИРД „Габаре”	mbs-srb-nanchev@abv.bg	
4.	Никола Каравакчиев	СР „Медия Бургас	slr.leeve@abv.bg	
5.	Сергеев Георгиев	РНОСБ-Бургас	giov@comics.bg	
6.	Станислав Георгиев	РНОСБ-Бургас	niosvb@comics.bg	

7.	Курин Пётр	УПДСС Сырце		
8.	Люба Трыгуба	РДГ Сырце		
9.	Снас Сычоб	БФ5		
10.	Міка Кандыроў	ДМН, Странгута		
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				